

Politične vesti.

Tečaj za voditelje naših organizacij v Celju dne 17. t. m. je nad vse pričakovano sijajno uspel. Okrog 150 udeležencev iz celjskega okrožja je vstrajalo osem ur pri predavanjih in zanimivih debatah, ki so se razvile po vsakem predavanju. Predavali so: dr. Ogrizek o politični organizaciji, dr. Jeraj o izobraževalni organizaciji, strokovni tajnik A. Komljanec o Jugoslov. Strokovski Zvezi, nadrevizor Vladimir Pušenjak o gospodarski organizaciji. Sprožilo se je mnogo želj glede tiska, organizacije stranke in strokovnih organizacij.

Strankino tajništvo. Slov. Kmečka Zveza in Vseslovenska Ljudska stranka ustanovita v Mariboru strankino tajništvo. Poslovalo bo v Cirilovi tiskarni (I. nadstropje). Tajništvo bo dajalo namdom oziroma somišljenikom SKZ pojasnila v vseh vprašanih naše politične organizacije ter v davčnih in drugih gospodarskih zadevah. Da moremo organizacijo naše stranke temeljito izpopolniti, prosimo naše zaupnike, da gredo tajništvu povsod na roko. Glavni zaupniki dobijo podrobna navodila. Naslov za pisma: Tajništvo Slov. Kmečke Zveze, Maribor, Cirilova tiskarna.

Naši shodi. Slov. Kmečka Zveza priredi dne 3. avgusta tri velike shode: Po dopoldanski božji službi na Vurbergu in po večernih pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Shoda se naj udeležijo tudi somišljeniki iz sosednih župnij. Govorijo govorniki iz Maribora in Ptujja. — Pri Sv. Lovrencu na Pohorju se vrši shod Slov. Kmečke Zveze dne 3. avgusta v šoli. Govori dr. Leskovar.

Veliki ljudski shod bo v nedeljo, dne 27. julija ob 11h v Železni Kapli na Koroškem. Govorijo: general Maister, župnik Poljanec, dr. Müller in urednik Žebot.

Zadnji steber kranjskega nemštva — se porušil. Dne 18. julija so se na občnem zboru „Kranjske nemške bratstvene v Ljubljani“ vršile volitve v odbor, v kateri je zmagała s. vanska lista. S tem je prišel v slovenske roke najkrepkejši nemški denarni zavod, kateri je s svojimi silnimi denarnimi sredstvi ustaljal in umno vzdrževal vsa nemška bojna društva in sploh vse kranjsko nemštvo in nemškutarstvo, porušil se je zadnji steber kranjskega umetno vzdrževanega nemštva!

Dekleta makolske župnije, zbrana na mesečnem sestanku Dekliške Zveze v Makolah ugovarjajo proti nameravani prikrojitvi volilne pravice, ki hoče kmečko ženstvo po večini izključiti od volitev. Odločno zahtevamo splošno in enako, direktno in tajno volilno pravico po proporeu tudi za kmečko ženstvo. — Makole, dne 13. julija 1919. Sledijo podpisi.

V Italiji se pripravlja revolucija. Kakor poročajo listi, se pojavlja v Italiji veliko revolucionarno gibanje. Ljudstvo in vojaštvo je nezadovoljno s italijansko politiko. Kralj Emanuel je moral zbežati na Angleško.

Izgube Anglije in Francije v svetovni vojni. Anglija je izgubila v svetovni vojni 803.220 mož mrtvih in pogrešanih ter 1.649.940 ranjenih, torej zavsem 2.453.160 mož. Izgube Francije znašajo 3.600.000 od teh 1.352.000 mrtvih in pogrešanih. Ogromne žrtve, katere ima na vesti Viljem in nemški narod sploh!

Pod nadzorstvo sta dani lekarna Rauscher v Celju in lekarna Rebul v Slovenjgradcu. Za nadzornika je imenovan Mr. Ph. U. Ustar.

Dimnikarski mojster Knaus iz Lučan pri pometanju dimnikov v obmejnih krajih hujska proti Jugoslaviji. Oblast mu pa gre še na roko.

Tedenske novice.

† **Anton Slander.** V Staremtrgu je umrl v nedeljo zjutraj, dne 20. t. m., tamkajšnji častni kanonik, dekan in župnik č. g. zlatomašnik A. Slander v visoki starosti 74. let. Rajni je bil sicer vedno trdega in čvrstega zdravja, a nesrečna polomija na Koroškem in vpad Nemcev v slovenjegraško okolico, ki ga je prisilil, da je moral bežati kot begunec iz svoje župnije, ga je tako potrl, da ni več okrevljal temveč šel v večnost po plačilo za svoje trudapolno življenje. Č. g. Anton Slander je bil rojen leta 1845 na G. milskem v prijazni Savinjski dolini. Po končanih gimnazijskih študijah je obiskoval bogoslovje v Mariboru, kjer je bil kot tretjeletnik leta 1868 posvečen v mašnika. Dne 1. avgusta 1869 je nastopil službo v dušeskrbju in sicer najprvo pri Sv. Frančišku v Savinjski dolini, kjer je služboval do konca leta. Od 1. januarja 1870 do 27.

junija 1871 je bil kaplan v Vojniku, nato v Čadramu kaplan in provizor do 30. aprila 1876, ko je bil imenovan za nemškega pridigarja in kateheta in pozneje za vikarja v Celju, katero službo je opravljal do 15. decembra leta 1885. Dne 16. decembra 1885. je bil umeščen za župnika v Slovenjgradu, kjer je pastiroval pet let, dokler ni bil umeščen za župnika v Staremtrgu, dne 1. majnika 1. 1890. Povsod je kazal veliko gorečnost v dušeskrbju, zato ga je pa tudi višja cerkvena oblast primerno odlikovala: leta 1888 je postal duhovni svetovalec, leta 1897 dekan in leta 1908 častni kanonik. Lani je obhajal v krogu svojih prijateljev in znancev zlato sv. mašo, letos 1. avgusta pa bi obhajal petdesetletnico svojega delovanja v dušeskrbju, a Vsemogočni je svojega zvestega hlapca prej poklical po zaslužen plačilo. Pogreb se vrši v sredo, dne 23. t. m. ob 10. uri dopoldne. Svetila mu večna luč!

Koncert priredita v nedeljo, dne 27. julija ob pol 9. zvečer v „Narodnem domu“ v Mariboru odlična solista kralj. opere iz Zagreba g. Josip Rijavec (tenorist) in Robert Primožič (bariton).

Koncert Druzovič-Brezovšek v Ljutomeru. Radi prekinjene železniške zveze dne 20. t. m. se je odložil koncert na nedeljo, dne 27. t. m.

Veliko ljudsko veselico na Pobrežju priredi tamošnja slovenska prostovoljna požarna bramba prihodnjo nedeljo, dne 27. julija, na vrtu narodne gostilne Balon „pri brodu“ na Zrkovski cesti. Pričetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 2 K za osebo. Čisti dobiček je namenjen za nabavo gasilnega orodja. Voščimo prenovljeni požarni brambi na Pobrežju obilo uspeha!

Slovenska dijaška zveza. V nedeljo, dne 3. avgusta bo v Celju občni zbor štajerske podružnice JDZ. Začetek ob 8. uri zjutraj s sv. mašo v farni cerkvi, potem občni zbor v hotelu „Beli vol“ z običajnim sporedom. Zberemo se pred 8. uro pred farno cerkvijo. Katoliško-narodni dijaški! Edino krepka dijaška organizacija nam je poročstvo za zmago naših načel. Posebno v današnjih razmerah je potrebno, da nas drži edinstvo in enakost stremljenja na vseh poljih. Navdušenje za katoliške vzore naj prešinja naša mlada dijaška sra! Zatorej vsi na občni zbor, da zopet strnemo svoje vrste in si določimo nove pravce za bodoče delo!

Zadružna Zveza v Ljubljani oddelek za Štajersko v Mariboru naznanja, da se je preselila njena pisarna v Schillerjevo cesto 10 (na oglu Gosposke ulice) 1. nadstr.

Slovenija dobi vseučilišče. Za slovenski narod je bil 16. julij zgodovinske važnosti. Državna zbornica v Beogradu je sprejela v drugem branju zakonski načrt, da se že v jeseni otvori v Ljubljani popolno slovensko vseučilišče. Po več kakor stoletni borbi je naš narod dosegel to, za kar se je neprestano boril, izpolnilo se je tmu stoletne želje, da dobi toli zaželeno slovensko vseučilišče. Ob tej priliki bodi izražena želja, da naj naš narod dobi iz vseučilišča vse, kar je popolno po znanju in značaju!

Strela ubila kmetico. V petek, dne 11. t. m. je bila v Selah pri Ptujju grozna nevihta. Strela je udarila v kmetico Marijo Smolinger in v njeno hčerko Miciko iz Varislovca, ki sta bili v tej hudi uri na polju. Kmetica je bila takoj mrtva, hčerka pa je neznatno ranjena. Rajna je bila prav pridna in skrbna gospodinja, vsi so jo čislali in imeli radi. Bog ji daj večni mir!

Čudno, pa resnično. V stari Avstriji sta zaročenca prosila v slovenskem jeziku na namestnijo v Gradec za spregled od katerega koli zakonskega zadržka in prošnja je bila po preteku enega tedna gotovo rešena in zaročencema dostavljena. Od poverjeništa za notranje zadeve nikar ne pričakujte hitrosti; tudi po preteku treh tednov še vastonj pričakuješ rešitve. Kaj je vzrok? Najbrž zopet pomanjkanje slovenskega jezika zmožnih uradnikov? — Isto velja tudi pri razpisih praznih župnij. Predno od ordinarijata na deželno vlado in od tam zopet na ordinarijat prikreva uboga mrha — uradni šimel, preteče najmanj pol leta. V tem času bi tudi polž to pot opravil. Le malo več urnosti, ko je čas tako hiter in dragocen!

Ptujski mestni urad veriži? Poroča se nam: Mestni urad v Ptujju prodaja galico po 11 kron na Hrvaško. Tako je dne 2. julija prodal trgovcu Sajku v Bedjo večjo množino po navedeni ceni. Radovedni smo, kje je mestni urad dobil galico? Nekaj se govori tudi o „kupčiji“ z mastjo in Reinhardovo perutnino. Ljudstvo zahteva pojasnila.

Poštna zveza s Ptujem. Poleg zveze z ambulancami na pregi Maribor—Kotoriba v vlakih

št. 205 in 2286 se je uredila začeni s 25. junijem se zveza z vlakoma št. 207a in 208, toda za sedaj samo za pisemske pošiljatve, tako, da ima Ptuj z in od glavne proge Ljubljana—Maribor dvakratno zvezo in sicer enkrat popolno in drugkrat omejeno na pisemske pošiljatve.

Razburilive vesti o cestnih roparskih umorih na cesti Maribor—Špilje še vedno vznemirjajo mesto in okolico in sicer v takem obsegu, kakor da bi bili na tej cesti cestni ropi in umori kar na dnevnem redu. V pomirjeaje javnosti bodi povedano, da so se na tej cesti doslej izvršili samo trije roparski umori in sicer: v noči 15. maja nad opekarno pri Lajterspergu 1 slučaj (German Alojz, rudar iz Trbovelj); v noči 7. junija na cesti pri Št. Ilju drugi slučaj (Farazin Alojz, železn. delavec iz Št. Ilja) in 13. junija za Špiljem pri Vizjakovem mlinu tretji slučaj (Franc Ulc iz Gersdorfa). Sumi se, da je bil v vseh slučajih storilec neki vojak-ubežnik (dezerter). V slučaju umora pri Lajterspergu sta na sumu še drugi dve osebi. Občinstvo, zlasti one iz pesniškega okrožja se v svojem lastnem interesu opozarja, da vse, kar bi bilo v zadevi teh hudodelstev, zlasti glede osebe storilcev znano, javi okrožnemu sodišču Maribor ali pa orožništvu.

V vlakcu je pozabila dne 30. junija t. l. na progi Maribor—Ljubljana košaro z obleko, rojstnimi in drugimi listinami slepa gospa Ana Kastelic iz Fužin pri Ljubljani, pošta Spodnja Hrušica. Pošten najditelj se prosi, da pošlje najdeno košaro na navedeni naslov. Košara je bila odprta ter je iz listin razvidno lastnice ime in bivališče.

Nova knjiga: Sv. evangelij in dejanje apostolov. Priredil Jožef Zidanšek, profesor bogoslovja v Mariboru. Založila tiskarna sv. Cirila. Take knjige Slovenci dozdaj še nismo imeli. To je prva popolna žepna izdaja sv. evangelija in Dejanja apostolov v slov. jeziku. O knjigi še bomo natančneje pisali. Za zdaj pa jo vsem Slovincem prav toplo priporočamo. Pričakujemo, da bo to Sv. Pismo prišlo v vsako slovensko hišo. Knjiga obsega 543 strani in stane s poštnino vred K 6'90, brez poštnine 6 K. Narčni se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Nov slovenski trgovec v Celju. Na Glavnem trgu v hiši Faningerja v Celju je otvoril trgovino s specerijskim blagom in deželnimi pridelki Anton Močnik. Novega, narodno zavednega trgovca priporočamo!

Slovenski lončarski mojster Anton Stauber je otvoril v Gosposki ulici št. 36 svojo obrt. Prodaja sklede in lonce ter stavlja in popravlja peči. Slovenci, svoji k svojim!

Zračni polet čez Atlantski ocean. Ameriški major Scott je napravil v nalašč zato konstruiranem zrakoplovu zračni polet iz Anglije čez Atlantski ocean v Novi Jork v Ameriki. Polet je trajal 109 ur 12 minut. Brez oddiha je zrakoplov srečno preletel ogromno razdaljo 11.000 km, kar se še dosedaj ni posrečilo nobenemu zrakoplovcu. Zrakoplov, ki je plul z brzino 75 kilometrov, ste spremljali dve križarki. Novi Jork je sprejel Scotta z nepopisnim navdušenjem.

Velika eksplozija v Solunu. Dne 16. julija se je pripetila v laškem skladišču za municijo v Solunu velika eksplozija, katere je uničila 150.000 granat, 10.000 bomb ter ogromne množine raznega drugega vojnega gradiva.

Gospodarske novice.

Novi bankovci v Beogradu. Po poročilu iz Beograda so že došli v Beograd novi bankovci, ki se bodo zamenjali za kronske bankovce in sicer po kurzu, ki še pa ni določen.

Izvozna dovolila. Po pogodbi 33 SHS sme podružnica Centralne uprave za trgovski promet z inostranstvom izdati izvozna dovolila za omejeno število konj za klanje. Izvozna dovolila se pa smejo izdati glasom pogodbe le onim trgovcem, ki so upravičeni trgovati z živino. Nadaljni pogoji so sledeči: konji se smejo prodati le Deutschösterreichische Lebensmittelausfuhrstelle, oziroma onim, ki jih ta zavod za nakup živil pooblasti. Kupna cena se vplača pri Warenverkehrsbtiro na Dunaju in tukajšnja Jadranska banka jo izplača prodajalcu. Podružnica centralne uprave za trgovalski promet z inozemstvom.

„Unovčevalnica za živino in mast“ v Ljubljani je objavila svoječasno v vseh časopisih, da bo prodajala olje španske provenijence po 24 kron za kilogram bruto za neto. Ta objava pa je pomotna. Glasiti se mora v tem smislu, da bo veljalo olje v Ljubljani približnih 24 K za kilogram